

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak

w sprawie ze skargi E.B.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie o sygn. VI ACz 2598/24, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 17 czerwca 2026 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem oznaczonym datą 24 marca 2026 r. E.B. (dalej: „Skarżąca”) wniosła skargę na przewlekłość postępowania, wnosząc o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu prowadzonym pod sygn. akt VI ACz 2598/24 doszło do przewlekłości postępowania (sprawa trwała od 4 października 2024 r. do 25 lutego 2026 r. bez czynności),
2. przyznanie na rzecz Skarżącej kwoty 20 000 zł tytułem rekompensaty,
3. zasądzenie kosztów postępowania,
4. zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty.

W treści uzasadnienia wskazano, że w toku postępowania doszło do długotrwałej bezczynności sądu, przejawiającej się w szczególności w: braku podejmowania czynności procesowych przez długi okres; nieuzasadnionych przerwach między kolejnymi etapami postępowania; braku rozpoznania wniosków stron w rozsądnym terminie; prowadzeniu postępowania

w sposób nieefektywny i przewlekły. Pomimo zakończenia postępowania, skarga jest dopuszczalna, gdyż przewlekłość wystąpiła w toku sprawy i miała realny wpływ na czas jej trwania oraz sytuację skarżącej oraz małoletnich.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 u.s.p.p. skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. Skarga na przewlekłość ma przede wszystkim za zadanie eliminowanie oraz zapobieganie przewlekłości przez dyscyplinowanie sądu *meriti* do podejmowania zarówno w odpowiednim czasie jak i właściwych czynności prowadzących do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2025 r., I NSP 25/25).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że skarga na przewlekłość postępowania wniesiona już po jego prawomocnym zakończeniu nie może odnieść skutku i jest niedopuszczalna, chyba że dotyczy postępowania przed Sądem Najwyższym (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13; postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 sierpnia 2014 r., III SPP 159/14; z 10 czerwca 2014 r., III SPP 110/14; z 3 września 2019 r., I NSP 73/19; z 12 października 2023 r., I NSP 204/23; z 4 września 2024 r., I NSP 224/24). Niniejsza skarga została

złożona już po wydaniu przez Sąd Apelacyjny w Warszawie 25 lutego 2026 r. postanowienia o umorzeniu postępowania zażaleniowego, a więc już poza tokiem postępowania, co czyni skargę niedopuszczalną.

Niezależnie od powyższych okoliczności, należy zwrócić również uwagę, że postępowanie zażaleniowe jako incydentalne (uboczne) nie jest postępowaniem co do istoty sprawy. Wniesienie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie nie prowadzi bowiem do przeniesienia do Sądu Apelacyjnego rozpoznania „istoty sprawy”. Powyższe oznacza, że niedopuszczalna jest skarga na przewlekłość postępowania zażaleniowego jako incydentalnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 marca 2021 r., I NSP 191/20).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 397 § 1¹ k.p.c. oraz w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania orzekł, jak w sentencji.

[a.ł]